

प्रस्था प्रस्थानं गतिरस्यास्तीति प्रस्थावत् प्रयाणसमर्थमुत्कृष्टजवोपेतमित्यर्थः ॥७१॥

कामं कामदुधे धुत्वा मित्राय वरुणाय च ।

इन्द्रायाश्चिभ्यां पूष्टे प्रजाभ्य ओषधीभ्यः ॥७२॥

कामान्मनोरथान्दुधे पूरयति कामदुधा दुहः कव्यश्चेति [पा० ३.२.७०.] कषप्र-
त्ययो घातादेशश्च तस्याः सम्बुद्धौ हे कामदुधे लाङ्गलपद्धते मित्रादिपूषान्तदेवा-
नामर्थे प्रजार्थमोषधिनिष्पत्यर्थं च काममपेक्षितं भोगं धुत्वा सम्पादय ॥७२॥

विमुच्यधमघ्या देवयाना अगन्म तमसस्पारमस्य । ज्योतिरापाम ॥७३॥

का० [१७.२.२०.२१.] अनदुहो विमुच्य विमुच्यधमिति पशुवदुत्सृज्य दक्षिणा-
कालेऽर्घ्यवे ददाति । वृषान्दुलादियोज्य पशुवदित्यैशानीदिशं प्रति विसृजत्य-
र्घ्युः यजमानश्च सुत्यायां ससीरांस्तानर्घ्यवे ददातीति सूत्रार्थः । विमोचने मन्त्रः
वृषदेवत्यर्षी गायत्री पादानियमात् । हे देवयानाः देवतार्थकर्मकारिणः देवार्थं
यानं कृष्याद्युद्यमो येषां ते यद्वा देवयानमार्गहेतुभूताः कर्मद्वारा तत्प्रापकाः । हे
अघ्या अरुत्तव्या गावो बलीवदा यूयं विमुच्यधम् मुचेः कर्मकर्तरि यक् लोटि
जगत्स्थितिहेतुं कृषिमेवं निष्पाद्य कृतकृत्याः सत्तो युगात्पृथग्भवतेत्यर्थः अस्य त-
मसः क्षुत्पिपासाद्युद्धूतस्य दुःखस्य पारं समाप्तिं वयमगन्म प्राप्ताः गृह्तेर्लुडि शपि
लुप्ते रूपम् तदुक्तं [बृहदार० मा० ३.२.१.] योऽशनायापिपासे शोकं मोहं जरां मृ-
त्युमत्येतीति । दुःखपारमेव स्पष्टयति वयं ज्योतिरापाम परमात्मलक्षणं यज्ञरूपं
वा तेजः प्राप्ता आप्नोतेर्लुडि पुषादीत्यादिना [पा० ३.१.५५.] अङ्प्रत्ययः ॥७३॥

सजूरब्दोऽयवोभिः सजूरूपा अरुणीभिः सजोषसावश्चिना दक्षोभिः स-

जूः सूर एतशेन सजूर्वैश्वानर इडया धृतेन स्वाहा ॥७४॥

का० [१७.३.३.] पञ्चगृहीतेनोदृहन्नभिजुहोति सजूरब्द इति । तदानीं संस्कृ-
तेन जुह्वा पञ्चगृहीतेनाज्येन कृष्टात्ममध्यस्थापितकुशस्तम्बे सुचमूर्ध्ना कुर्वन्जुहो-
ति ॥ लिङ्गोक्तदेवतं यजुर्ब्राह्मणुष्टुह्न्दस्कम् । अब्दः अपो जलानि ददातीत्यब्दः
संवत्सरः उषाः प्रातरधिष्ठात्री देवता अश्विना अश्विनौ देवभिषजौ सूरः सूर्यः वै-